

HUMANITIES INSTITUTE

Nil Berrak Çağlar Koçak

80'LERDE BİR YAZAR GÜNLÜK : 4 (1980 – 1983)

OKTAY AKBAL

Hakkında

Yazarın *Anılarda Görmek /Günlük 1(1967 – 1969)*, *Geçmişin Kuşları Günlük:2 (1968 - 1969)* serinin üçüncü bölümü olan *Yeryüzü Korkusu/ Günlük 3 (1970 – 1975)* ardından çıkan *80'lerde Bir Yazar Günlük4 (1980 – 1983)* 1994 yılında Can Yayınları tarafından çıkarılan baskısı incelenmiştir.

Konu

Oktay Akbal'ın 1980 yılından itibaren başlayan güncesi Türkiye için önemli bir dönemi işaret etmektedir. Kuvvet Komutanlarının Cumhurbaşkanı'na verdikleri muhtıra yurt genelinde birçok yasaklamalara ve değişime sahne olur. Yazarlar emperyalist sisteme karşı genede yazılarını yazmak isterler fakat sıkı denetimler mevcuttur. Birçok yazar cezaevine girer veya uzun soruşturmalara uğraşmak zorunda kalır. Türkiye iktisadi anlamda sıkıntılar yaşamaktadır. Develüasyon nedeniyle her şeye zam gelmiş, halkın alım gücü azalmıştır. Bir diğer sorun; terör örgütlerindeki büyümenin güvenliği tehdit eder hale gelmesidir. Ümit Kaftancıoğlu'nun öldürülmesi tüm yazar ve aydın gurubu için göz dağı niteliğindedir. Üstelik böyle bir cinayetin ayak sesleri önceden duyulmuş fakat gerekli önlemler alınmamıştır. Aynı zamanda Anadolu kentlerinde terör örgütlerinin güçlendiği bilinmektedir. Atatürk ve Atatürkçülük hala tartışma konusudur. Kamu yöneticileri içinde sağ ve sol ayrımı belirgindir. Bazıları vazife başında kendi ideolojilerine istinaden kararlar vermektedir. Böylece Atatürk devrimlerinin en temel ilkelerinden sapmalar yaşanır. Türkiye'de birçok aydının ve yazarın mahkumiyet alması Dünya basınında yer alır. Akbal'da bir yazısından ötürü üç ay hapis cezası alır ve karar kesinleşir. Gündüzler serbesttir fakat geceleri mahkumdur. Ayrıca mevcut cezası devam ederken başka bir yazısında soruşturulmaya başlanır.

KİŞİLER

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Anne	Oktay Akbal'ın vefat eden annesi
Sait Faik Abasıyanık	Yazar
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Yazar, şair,subay, iş müfettişi,kitapçı
İlhan Berk	Yazar
Müşfik Kenter	Aktör
Sabahattin Ali	Yazar
Behçet Kemal Necatigil	Yazar
Rauf Mutluay	Yazar
Fahir Onger	Eleştirmen
Anne Marie Özkök	Akbal'ın arkadaşının eşi
Özkök	Akbal'ın arkadaşı
Topuz	Akbal'ın arkadaşı
Arad	Akbal'ın arkadaşı
Sami	Akbal'ın arkadaşı
Recep	Akbal'ın arkadaşı
Süleyman Demirel	Mühendis, Devlet Adamı
Sabahattin Kudret Aksal	Şair, senarist
Kemal Tahir	Yazar
Abdi İpekçi	Yazar, gazeteci, insan hakları aktivisti
Bülent Ecevit	Şair, Devlet Adamı
Necmettin Erbakan	Mühendis, Devlet Adamı
İsmail Hakkı Dümbüllü	Sanatçı
Ümit Kaftancıoğlu	Radyo programcısı, derlemeci, yazar
Fahir Onger	Yazar, eleştirmen,eczacı,bankacı
Mehmed Kemal	Şair, yazar, gazeteci
Özdemir Asaf	Şair, yazar

Mustafa Üstündağ	Siyasetçi
Uğur Mumcu	Araştırmacı,gazeteci,yazar
Hasan Fehmi Güneş	Hukukçu, Devlet Adamı
Murat Karayalçın	Siyasetçi, Devlet Adamı
Ali Sirmen	Hukukçu,yazar,gazeteci
Burhan Arpad	Çevirmen, yazar, gazeteci
Hasan Cemal	Gazeteci,yazar
Cahit Külebi	Şair, yazar
Kenan Evren	Asker, Devlet Adamı
Tahsin Yücel	Yazar
Attila İlhan	Şair, yazar
Emre Kongar	Yazar
Toktamış Ateş	Siyaset bilimi profesörü, yazar
Ilıcak	Gazeteci, iş adamı
Nevzat Üstün	Şair, yazar
Brunot Frapat	Yazar
Orhan Veli Kanık	Şair, yazar
Ahmet Muhip Dranas	Yazar
Cahit Sıtkı Tarancı	Yazar
Aytekin Ataay	Akbal'ın davasını inceleyen hukuk profesörü
Öztekin Tosun	Akbal'ın davasını inceleyen hukuk profesörü
Nevzat Gürelli	Akbal'ın davasını inceleyen hukuk profesörü
Orhan Apaydın	Hukukçu
Aziz Nesin	Yazar
Lütfi Özkök	Fotoğrafçı,çevirmen,şair
İlhan Berk	Yazar
Rauf Mutluay	Yazar
Birsel	İş müfettişi, öğretmen, banka müfettişi
Konur Ertop	Yazar

1980

1 OCAK PAZARTESİ/ ASKERLERİN MUHTIRASI

Akbal, Paris'ten gelen Topuz, Arad, Sami,Recep ile birlikte Krepen Pasajında sohbet etmektedir. Her zamanki yüksek sesli alkollü bir toplantıdır. Ansızın radyodan önemli bir haber gelir, "Kuvvet Komutanları Cumhurbaşkanı'na bir 'muhtıra' vermişler." Meyhanede sesler yükselir. İktidarda 12 Martta olduğu gibi yine Demirel mevcuttur.

9 OCAK ÇARŞAMBA/ YOLLAR AYRILINCA

Darüşşafaka Derneğinde Sait Faik Seçiciler Kurulu toplanmış, Necatigil yerine yeni bir ismin seçilmesi gereklidir. Akbal kaybedilen ozanın yerini yine bir ozanın tutması gerektiğini düşünür ve Sabahattin Kudret'i önerir, tüm azaların onayıyla seçilir. Gece Mutluay ile meyhaneye giderler, uzun zamandır beraber içmemişlerdir. İnsanın bazen yolları ayrı düşüyor der Akbal. Mutluay'ın bazı şüpheleri olduğunu hissetmiştir. Acaba bu geceden sonra çözebilmiş midir? Şüphelerini çözecek olan yine kişinin kendisidir.

10 OCAK PERŞEMBE/ KONUR'UN KİTABI

Akbal, Kemal Tahir'in cezaevinden eşine yazdığı mektupları okur fakat beğenemez. Usta bir yazarın eserinden ziyade, mahkum herhangi birinin kolaylıkla yazabileceği bir çalışmadır. Ardından, Konur'un *Emperyalizmle Savaşım* kitabına bakar, eser; Türk yazarlarının emperyalist sistem karşısında kaleminin gücünü anlatır. Geniş bir perspektif dahilinde açık veya gizli bir çekişme okuyucuya bu kitapta sunulmuştur.

18 OCAK PAZARTESİ/ HEP KENDİNE BAKANLAR

Akbal, Kumkapı'daki senelerdir devam eden, daima aynı şeylerin konuşulup bir çözüm alınamadığı, sürekli gidilen yolun sorgulandığı toplantılardan bıkmıştır. Çoğu insan sadece her şeyi kendi bakış açısı dahilinde görmekte ve sadece kendisine odaklanmaktadır.

25 OCAK CUMA/ SOĞUKTA

24 Ocak kararı ile Devalüasyon sıkıntısı yaşanmaktadır, yakıta, gaza, kağıda, neredeyse her şeye yüzde yüz hatta yüzde yüz elliye varan zam yapılmıştır, dolar kuru yetmiş liraya ulaşmıştır. Toplu Sözleşmenin hükmünün olamayacağı aşikardır. Mevcut borçları ödemek imkansız hale gelmiş hatta yeni borçların alınması gündemdedir. Akbal'ın apartmanında da yakıt olmadığından evde soğukta kalmıştır.

30 OCAK ÇARŞAMBA/ YALNIZ SUÇLAMA

Gazeteciler Cemiyetinde Abdi İpekçi Semineri düzenlenir. Bülent Ecevit ile kısacık bir konuşma yapılır. Toplantı esnasında terörün kaynağına, silahların nereden temin edildiğine hiç değinilmez, sadece herkes başkalarına suçlu atar.

16 ŞUBAT CUMARTESİ/ İPTEKİ CAMBAZ

Arıburnu "Bir ip te bir sürü cambaz" yazmış, akabinde "İp niye kopmaz" demiş. Akbal televizyonda bütçe tartışmalarını izlemektedir. Erbakan gene parmağını göstermektedir, sanki İsmail Dümbüllü ile yarışmaktadır. Türkiye'nin bir yerlere gittiği ve sürüklendiği bellidir.

16 MART PAZAR/ YAZMAK YAŞAMAK

Akbal, eski bir yazısını görünce maziye hatırlar. Bir soruşturmada *Yazmak ve Yaşamak* kitabıyla alakalı kendisine, mütemadiyen yazma alışkanlığı olup olmadığı sorulmuş, Akbal ise hep yazdığı cevabını vermiştir. Yazmadığı zamanlarda ise yazacakları ile alakalı hep düşündüğünü söylemiştir. Kendisine daha sonraları günceleri ile alakalı sorular gelmiştir. Akbal ise çocukluğundan itibaren bu alışkanlığının olduğunu, hatta şu an yazdıklarında eski güncelerinden faydalandığını söylemiştir. Akbal, *Günlerde* isimli eserinin yayınlanmak için gerçek hayatından alınmış kesitlerden meydana geldiğini belirtir. Ne vakit, yazarın kendi hayatında önemli olaylar veya virajlar olur, günce yazımı bir süre duraksayabilir. Kişinin her yaşadığını alenen yazması çokda kolay bir iş değildir. "Hem güncenin eskisi daha güzeldir." Akbal, akabinde Atatürk hakkındaki yazısını bulur. "Adamına göre tanımını değiştir bunun. Ben Kemalist Devrim ilkelerini anlarım bu sözden. Tutucu olmamak, çağın gerekliliğine uymak, bilim kafasına uymak, ulusal bağımsızlıktan, halkçılıktan, toplumsuluktan, uygarlıktan, toplumsuluktan, uygarlıktan, kültürden yana olmak..." der.

1 NİSAN SALI/ KIRK YILDIR AKSAL'LA

Akbal, Sabahattin Kudret'in *Bay Hiç* ve *Sonsuzluk Kitabevi* isimli oyunlarını izler ve oldukça beğenir. Eserler, hiçbir zaman güncelliğini kaybetmeyecek ve her dile çevirisi yapılabilecek niteliktedirler. Akbal nadir tiyatro oyununu beğenir ve sıkılmadan izleyebilmektedir. Aynı şekilde Anday'ın oyunlarını başarılı bulmaktadır. Akbal, bu tür oyunları, "Bir insanlık bildirisi" sunumu, işlenmesi olarak değerlendirir, üstelik bunu belli etmeden yapabilmektedirler.

11 NİSAN CUMA/ BİR YAZAR ÖLDÜRÜLDÜ

Akbal, sabah erken saatlerde aldığı telefonda Ümit Kaftancıoğlu'nun evinin önünde öldürüldüğü haberini alır, bu haber aynı zamanda kendisine sokağa çıkmaması için bir ikaz niteliği taşımaktadır. Akbal, dinlemez ve derhal gazeteğe gider. Mecidiyeköy artık bir terör merkezi haline gelmiştir. Yine aynı şekilde Dr. Sevinç'in öldürülmesi dehşet vericidir. Necatigil'in yazdığı gibi "Bakıyorsun bir kurşun" olaylar korkunç bir duruma gelmiştir. *Tüfekliler*, *Dönemeç* gibi başarılı eserlere imza atan Ümit Kaftancıoğlu, Necatigil'in cenaze merasiminde kötü muamele görmüş, dardebilmiş ve akabinde hastaneye kaldırılmıştır.

19 NİSAN CUMARTESİ/ İMZA GÜNÜ

Kadıköy Gençlik Merkezi, Moda'da Akbal'ın imza günü düzenlenmektedir, Akbal eserlerine bakar, inanması güçtür yazılan bunca esere. Okurlar hem yeni kitaplarını, hemde çok eski kitaplarını imzalatmaya gelmişlerdir. Bazılarını Akbal bile unutmuştur artık. Gece eve geldiğinde ise Akbal hiç durmadan O'ndan telefon gelmesini bekler. Belkide evde yokken aramıştır.

23 NİSAN ÇARŞAMBA/ GÜNCENİN ESKİSİ

Akbal, uçak yolculukları haricindeki seyahatleri sevmese de, Niğde'ye gideceğinin sözünü vermiştir. Kendisine yöneltilen soruları düşünür. Enteresan sorularla da karşılaşmıştır. Örneğin, "yazmadığınız anlar bir eksiklik duyar mısınız?" Akbal'ın yazmadığı bir zaman dilimi olmamıştır hiç hayatında. Yazmadığı zamanlar zaten ne yazacağını kurgulamaktadır. Günce ile alakalı sorularda ise, yazdığı eserlerde zaten günce kuplelerinden faydalanmaktadır. Gerçi uzun süredir, hayatı olduğu gibi anlatmanın zorluğundan *Günlerde*'yi yayınlamaz. Biraz zaman geçmeli ve eskimelidir.

2 MAYIS CUMA/ 1 MAYIS SERÜVENİ

Akbal, tanıdık bazı öğretmenler, yöneticiler, aileler ve çocuklarla birlikte İhlara Vadisi'ne geziye gider. Yolda 'bıçkın delikanlılar' tarafından yolları kesilir, gençler onların girmesine izin vermez. İşin düşündürücü yanı bu hadisenin Vilayetin önünde gerçekleşmesi ve gençlerin silahlı olmalarıdır. Niğde'de ciddi olaylar ve çatışmalar yaşanmaktadır. Öğretmenler ve görevliler sürgün edilmiştir. Akbal'ın kaldığı otele gelirler. Bor ve Nevşehir ise 'zorba örgütler' tarafından kuşatılmış durumdadır. Akbal bu olayların unutulmaması için "Bor'un Pazarı Geçmeden" isimli bir yazı hazırlamayı tasarlamaktadır.

7 MAYIS ÇARŞAMBA/ ONGER'İN MEKTUPLARI

Akbal 1950 senesinin hatıralarına, mektuplarına, yazılarına ve resimlerine bakar. Çok zaman geçmiştir 1980 senesine kadar. Fahir Onger'in mektuplarına göz atar, o vakitler Ankara'da Tercüme Bürosunda görev yapmaktadır, Onger ise İstanbul'dadır. Onger, O'nun mektuplarını ve kendi mektuplarının kopyalarını düzgün bir dosya haline getirmiştir. Akbal, 1950 senesinde yazdığı bir mektupta, Ankara'yı sevmediğini, vazifesinin kolay olduğunu, Ankara'nın aşırı soğuk havasını ve insanları tanımaktan duyduğu memnuniyeti anlatır. Onger ise, Ankara'yı tanımaya sevindiğini ancak kendisini her zamanki gibi mutlu ve pozitif görme istediğini söyler. Onger daha evvel Ankara'ya yerleşenlerin 'kendilerini devlet sandılar' sözleriyle eleştirisini belirtir. Geçen yıllar sonunda Akbal artık o zamanın Oktay Akbal'ı, Fahir'inin kalmadığını geriye kalanın sadece "solgun kağıt parçaları, eskiyen, bozulan, değişen, yitip giden anılar..." olduğunu fark eder.

YOĞURTÇU

Akbal'ın daire kapısına gelen yoğurtçu kendisine Bakırköy'de birini vurduklarını bu sebepten sokağa çıkmamasını tembih eder. Ne olacaktır şimdi? Artık daima evde mi kalınacaktır? "Ölüm evde bulamaz mı bizi?" diye düşünür.

5 HAZİRAN PERŞEMBE/ SÜRGÜN ALAYI

Mehmed Kemal'in *Sürgün Alayı* isimli kitabını tekrar okuyan Akbal; eserin yaşantıyı en gerçekçi haliyle ve açık vermesini beğenir. Eserin kitap türü olarak anı, roman gibi tasnif edilmesini de doğru bulmaz. Kendisi öldüğü vakit, şayet eserleri bir dizi haline getirilirse sadece 'yazılar' başlığının atılmasını ister, nihayetinde kendisine göre hepsi 'yazı' dır. Sadece şiir bunu kapsamaz.

10 HAZİRAN SALI/ MILLER İÇİN

Cinselliği en açık haliyle, çekinmeden yazan yazar Miller vefat etmiştir. Akbal, *Savaşın sonraki Pazar* isimli kitabına bakar. Yazar bir yazısında "Kendimi her zaman delillere ve katillere yakın hissettim" demiş, Duhamel ise "Biz yazarlar düşsel cinayetler işleriz, gerçeklerini işlemek için..." demiş. Akbal'a göre de "Kimi zaman da deli ve katil olmamak için yazar olunur."

19 HAZİRAN PERŞEMBE

O, telefonda geleceğinin haberini verir, Akbal'a. Zaten Akbal'ın üzerinde yalnızlıktan kaynaklı bir asabiyet vardır.

20 AĞUSTOS ÇARŞAMBA/ YOK DA DİYEMEZ

Akbal, Özdemir Asaf'ın "Yalnızlık Paylaşılmaz" sözlerine bakmadan, şiirle başa çıkılacağını düşünür. Yalnızlık isteği acaba bencillikten midir? Yoksa bireycilikten midir? Bilemez. O kendi hali ile, kişilere, topluma çoğaldığını hisseder.

21 AĞUSTOS PERŞEMBE/ BİR YABANCI

Akbal'ın acil ödenmesi gereken bir borç için Arad ile Kapalıçarşı'da annesinin elmas iğnesini satması gerekir. İğnenin üzerinde annesinin resmi de vardır, ilk olarak ne yapacağını bilemez ama gene de satar. İçi cız eder, "Her giden nesne ile bizden bir şey eksilir." diye düşünür, aklına ortaokul zamanlarındaki kendi fotoğrafı gelir. O kişi artık bir yabancıdır.

2 EYLÜL SALI/ MECLİSTE SAATLER

Akbal, meclisin bahçesinde Üstündağ ile oturmaktadır, mecliste çoğunluk sağlanamamıştır. Milletvekilleri çimlere uzanmış bir şeyler içmektedir. Bazı milletvekilleri birbirlerine ters ters bakarlar, bazılarının aralarında husumet olmuştur. Yinelenen turlarda hala bir Cumhurbaşkanı seçilememiştir. Gece vakti Uğur Mumcu ve Hasan Fehmi Güneş gelirler. Artık "Güncel sorunlar neredeyse anlık sorunlar oldu" diye düşünürler. Geceyarısı olduğunda korkarak da olsa Bulvar Palas'a gelirler, her şeyin olması mümkündür, silah, bir vurulma ve kurşunlar...

3 EYLÜL ÇARŞAMBA/ KOPARILMAK

Akbal uzun zamandır görmediği Bülent Ecevit ile TBMM'de bir cenaze töreni esnasında karşılaşmış sohbet eder. Ecevit gençliğindeki kişiliğini aynen muhafaza etmektedir.

5 EYLÜL CUMA/ HERKES HER ŞEYİ BİLİYOR

Her şey çok çabuk duyulmuştur, herkes bilmektedir. Ankara Metro'sunun temel atma merasimi için Ankara Belediye Başkanı Akbal'ı Ankara'ya çağırır.

8 EYLÜL PAZARTESİ/ DÜŞ, İKİNCİ YAŞAM

Akbal, Ankara'da Karayalçın ile Bulvar Palas'ta oturur. Gece ise Ali sirmen, Burhan Arpad, Hasan Cemal ve başka isimlerle söyleşi yaparlar. Gece karışık rüyalar kendisini uyandırır.

9 EYLÜL SALI/ DEVEYİ KURTARMAK

Akbal, Burhan Arpad ile beraber Ankara Metro'su temel atma törenine katılırlar. Kocaman bir devenin törende kurban edileceğini görünüz üzülmüşler. Politikacılar, Belediye Başkanı, eski bakanlar, siyasilere hali hazırda oradadır fakat hükümeti temsilen kimse yer almamaktadır. Gelmemeleri karşı olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Genç başkan, karşı fikirlere direnmiştir ama metronun bitip bitmeyeceğide şaibelidir. Akbal'da siyasilere güvenmemektedir.

10 EYLÜL ÇARŞAMBA/ BİR MASALDA MI?

Karayalçın ile birlikte Batıkent'e gider. Karayalçın, eski İmar Bakanlığı Müsteşarıdır, gelecek vaad eden , gerek mesleğinde, gerek siyasi hayatında başarılı bir isimdir. Ankara Batıkent'te yeni bir yaşam merkezi kurulmaktadır. Akbal Batıkent'in gelecek yıllarını düşünür, gelecek senelerde buralarda yepyeni bir kent , bir hayat olacaktır. Gece geç saatlerde uçak ile İstanbul'a döner. Artık kendisine bir arkadaş olarak düşündüğü televizyonu bozulmuştur. Televizyon geveze, ne zaman konuşup ne zaman susacağı belirsiz zaman zaman kızdıran fakat kaçılamayan bir arkadaş gibidir.

11 EYLÜL PERŞEMBE/ TELEFONDA 'SENİ SEVİYORUM' DEMEK

Akşam Akbal'a Amasya'dan telefon gelir, telefonda çok fazla şey söylemek ister ama söyleyemez. Akabinde ise söyler kimsenin duyup duymadığını önemsemeden. Sevgi bireyin ulaşabileceği en büyük duygudur ama herkes buna erişemez diye düşünür.

12 EYLÜL CUMA/ GECEYARISI BİR HABER

Bir gazeteci arkadaşı Akbal'ı sabaha karşı dörtte arayıp ordunun yönetime el koyduğunu söyler fakat fısıldayarak konuşmaktadır. Akbal'ın bu hal dikkatini çekmiştir. Bu, mevcut gidişatın ne olacağı aslında hiç kimse için şaşırtıcı bir durum değildir. Kaldı ki, Akbal'da evvelden yazmıştır. Tutuklamalar, gözaltılar başlamış, sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Söylenecek bir şeylerin olmadığını düşünür Akbal, hayırlı olmasını diler içinden. Amasya'yı aramalı mıdır? Sabahı bekler.

17 EYLÜL ÇARŞAMBA/ YAZI YAZMAK!

Zaman susma zamanıdır, yazı yazmak hele ki yayınlamak olanaksızdır. Yazdıklarına dikkat etmeye çalışsa bile genede düzeltmesi beklenmektedir. Siyasilere alakalı hiç yazı yazılmamaktadır.

1981

6 OCAK SALI/ NİYE YAZARIZ

Akbal, Eski Le Monde'lardaki kitap eklerine bakmaktadır, Yves Berger" İki şey var benim için benimsemesi, katlanması olanaksız: Biri, çocukların aklıktan ölüp gittiğini bilmek. Öteki bir yazara 'sen yazmayı bırak' diye öğüt vermeye kalkmak."

17 OCAK CUMARTESİ/ BİR AÇIK OTURUM

Akbal TDK'nın oldukça kalabalık olan açık oturumuna katılır. Dil konusu yoğun olarak tartışılmaktadır. Akbal daha sonra Yücel, Cumalı ve Külebi ile birlikte. Akbal " Bir sözcük yazına kazandırılırsa, şiire, romana, öyküye, oyuna girerse yaşar, bir yaşam kazanır. Biz bunu elimizden geldiğince yaptık, yapmaya da çalışıyoruz. Bizden sonra gelen kuşaklar bunu çok iyi yaptılar ve yapıyorlar. Görüyorsunuz onlar yüzde yüze yakın Türkçeyle yazıyorlar. Bir konu daha var, bu dil işini bir siyasal konu haline getirmeye uğraşıyorlar. Gerçekte bu, hiç de güncel anlamda siyasa konusu değildir. Bugün bir gazetede gördüm, neredeyse Türk dil Kurumu'nu bütün kötü işlerden sorumlu tutacaklar! Bunlar gülünç suçlamalardır." Ardından Akbal dil Devriminin, yaratacağı önemli etkiler hakkında

konuşmasını sürdürür. Keza; Kenan Evren'in Konya gezisi esnasında Atatürk tarafından söylenen "hayatta en hakiki mürşit ilimdir" özdeyişi kendisi tarafından bir öğrenciye sorulmuş, öğrenci 'mürşit' sözcüğünün anlamını bilemeyince Paşa, müdüre "Çerçeve içerisine Türkçesini de yazın" denilmiştir. Necati Cumalı ise enteresan bir konuya değinir; Bir Kurtuluş Savaşı kahramanının geleceğini, temel ilkesinde bağımsızlık olacağını, sömürgeciliğe, uzlaştırmacılığa ve kapitalizme karşı olacağını söyler. Başarıyla kazanılmış bir savaşın neticesinde ödün vermek suretiyle, 1910 senesinin dil ile alakalı fikirlerine dönmek olası mıdır? Tahsin Yücel ise "Anlayamadıkları yalnızca dil değil, bugünkü ulusal Türk ekinidir" sözleriyle hala Mütakere zihniyetindeki bazı kimselerin hele ki Atatürk'ün yüz yaşına bastığı 1981 senesinde toplumu bir asır öncesine taşımak niyetindedirler. Bunu da 'milliyetçi' görünerek yapmaktadırlar. Ancak; TDK'nın toplantısındaki binlerce aydının mevcudiyeti onlara karşı verilmiş olan en büyük cevaptır.

28 OCAK ÇARŞAMBA/ DERS VERMEK DERS ALMAK

Akbal, Attila İlhan'ın eski yazılarından meydana gelen *Gerçeklik Savaşı* isimli kitabında kendisine yazılmış olan "Oktay Akbal'a Dersler" i okur. Attila İlhan zaten çok sevmektedir herkese 'ders vermeyi' Öğretmen veya öğretim görevlisi gibi sıfatları olmadığı halde dost, arkadaş, okur, yazar herkes kendisinin bu tavrından nasibini alır. Oysa; Oktay Akbal hayatı boyunca hiç kimseye ders vermeyi düşünmemiş, yapmamış, bilakis hep kendisi okuduklarından ders almaya çalışmıştır. Ayrıca Attila İlhan'ın bu dersleri en başta kendisine olmak üzere kimseye fayda sağlamamıştır. Bunun sebebi, şiirlerinde ve romanlarında oldukça duygulu, okuyucuyu hüznendirici olup, elştirlerinde ise bireysellik karşıtı olmasıdır. Bu kendisine bir çelişki katar. Kitabının 'notlar' kısmında ufak bir gönül alma yapması gene de Akbal'ı ikna etmez. İlhan bir şekilde Akbal'ı 'küçük burjuva' sınıfından ayrı tutmuştur. Üstelik burada 'küçük burjuva' olarak tabir edilen Fahir Onger, Necatigil, Birsal, Fazıl Hüsnü gibi hepsi en gençlik yıllardan itibaren çalışarak geçimini sağlamışlardır. Attila İlhan ise para kazanmak için zorunlu olarak çalışmak durumunda kalmamıştır. Onger eczacı ve bankacı, Dağlarca subay, iş müfettişi ve kitapçı, Birsal iş müfettişi, öğretmen ve banka müfettişi olarak çalışmış ve aynı zamanda edebiyat hayatlarında devam etmişlerdir. Attila İlhan ise 'vali oğlu' dur. " avare küçük burjuva şairi yaşamı süren!" Kaldı ki hayatını Paris'te geçirmiştir.

10 MART SALI/ BULGARİSTAN GÜNLERİ

Akbal, Bilginer'in arabasıyla Bulgaristan'a yola çıkarlar. Arad'da onlardır. Polis evraklarını sıkı sıkı inceler. Saat altıda Sofya'ya varırlar. Gece Gazeteciler Cemiyeti yemeğine katılırlar.

13 MART CUMA

Akbal Atatürk'ün askeri ateşe olark görev yaptığında ilk operaları izlediği yer olan Çağdaş Fürstin operetine gider. Akbal'ın babasıda Birinci Dünya Savaşında Sofya'da askeri hukuk danışmanı olarak görev yapmış ve Mustafa Kemal ile tanışmıştır.

2 NİSAN PERŞEMBE/ FAŞİST SANATÇI OLUR MU?

Visconti 1900'lü yıllarda İtalya soylular sınıfını D'Anunzio'nun romanından *Masumlar* filmi ile tüm detayları ile tasvir etmiş, İtalyan faşizmin öncü isimlerinden biri olan D'Anunzio çılgın olarak bilinen bir kişidir. Akbal, ne var ki böyle bir insanın nasıl olurda faşistliği seçmiş olabileceğine şaşırılmaktadır.

8 NİSAN ÇARŞAMBA/ KENTER VELİ!

Akbal, Müşfik Kenter'in *Bir Garip Orhan Veli* isimli seyrederek, eski hatıralarını yeniden yaşar. Orhan Veli'nin şiirleri yeniden yaşar ve canlanır kendisinin gözünde.

27 MAYIS ÇARŞAMBA/ SEMİNER YÖNETİCİLİĞİ

Akbal İstanbul Gazeteciler Sendikasının Atatürk Seminerine Emre Kongar ve Toktamış Ateş ile birlikte yöneticilik yapmaktadır. Kalabalık önünde konuşmayı pek sevmeyen Akbal ikinci kez yöneticilik yapmaktadır. Kongar, Akbal'ın büyükbabasının 'İttihatçı Valilerden' olduğunu söyleyince Akbal, sadece 'vali' olduğunu belirterek kendisini düzeltir. "Dün de böyle yansız valiler vardı, bugün de elbet vardır" der.

28 MAYIS PERŞEMBE/ ILICAK'IN 'ATATÜRKÇÜLÜĞÜ'

Atatürk Semineri, Ilıcak ve izleyiciler arasında bir kavgaya sahne olur. Ilıcak 10 Kasımlarda Atatürk posterini asmasını Atatürkçülük olarak nitelendirmekte ve kendisine söz söyleyen herkese ayrı ayrı 'laf yetiştiriyor' Gece eve gelen Akbal kaldırım fark etmeyip yuvarlanır, kimse dayak yediğini düşünmesin diye birkaç günü evden çıkmadan geçirmeye karar verir.

9 HAZİRAN SALI/ ÜÇ AY MAHKUMLUK!

Akbal bir yazısından dolayı, 7. Sayılı Bildiriye tabi tutulur ve üç ay hapis cezası alır. Daha evvelde savcılığa verdiği ifadeden sonra konunun kapandığını düşünse bile sonradan dosyayı araştıran yargıç bu karara varmıştır. Allahtan para cezasına çevirme şansı mevcuttur. Gene de hapis cezasına dönüşürse Akbal olacakları göze almaktadır. Uzun süreden beri gazetecilik geçmişi olan Akbal; Çetin, İlhan ve İlhami gibi isimlere nazaran çok daha az davayla uğraştığını düşünür. Ne var ki, bu kendisini pek sevindirmez, “Niye onların o kadar çok benim az! Suç bende olmalı, eğer suçsa” der kendi kendine.

30 TEMMUZ PERŞEMBE/ EKSİKLERİ NE?

Kadın bir yazar “Ne mevki, ne şöhret, ne de para ihtiyacı içindeyiz” demiş. Akbal bu sözleri hem doğru bulur, hem de düşünür. Acaba eksik olan nedir? Neden bu hırçınlık ve yırtıcılık? Kişinin mütemediyen aranması en önemli olanın noksanlığındadır, der.

8 EKİM PERŞEMBE/ ‘KUMSALDA’

Akbal kısa bir öykü kitabı olan *Kumsalda*’yı bitirir. Son zamanlarda uzun öykü yazmaktan hoşlanmaması bazıları için tembellik olarak nitelendirilse bile artık kendisi lafı uzatmak istemez.

8 KASIM PAZAR/ KİMSE ANLAMAZ KİMSEYİ

Akbal iki sene evvel bir trafik kazasında vefat eden arkadaşı Nevzat Üstün’ü hatırlar evinde kendisinden armağan olan mermer bir şamdana bakınca. Vefatından iki gün önce *Ak Yeşil Kavak Ağaçları* isimli kitabını ‘Eski Dostlukla’ yazarak imzalamıştır. Akbal, Nevzat Üstün ile Stockholm’de tesadüfen karşılaştıkları günü anımsar. Ne kadar çok anıları mevcuttur birlikte. Üstün’de hep anlaşılmayı beklemiştir belki fakat aslında kimsenin kimseyi anlayamadığı gerçektir. Kaldı ki Nevzat anlaşılabilmiş midir? Veya Akbal tam olarak Üstün tarafından anlaşılabilmiş midir? Bu gerçekten gerekli midir?

27 KASIM CUMA/ LİBYA YAĞMURU

Akbal sekiz gündür Libya’dadır, Atatürk ve Libya Semineri’ni izlemiş, şehirde gezi ve alışveriş yapmıştır. Alkol yasak olduğundan genelde meyve suyu içer. Yanlarında akademik çevre ve gazeteciler vardır. Karşılaştığı Türk işçilerin orada iyi para kazandığını fark eder.

AKŞAM

Akbal, seyahatlerden eve döndüğünde hep mutluluk hisseder. Eve varmanın sevincini yaşamaktadır. Geldiği uçakta Libya’dan atılan işçiler vardır. İşçiler boşa geçen zamandan dolayı öfkelidir. Sokaklarda, parklarda yatmak mecburiyetinde kalmışlardır, bunun için baş vuracak bir yer ararlar fakat nereye veya kime gideceklerdir?

1982

25 OCAK PAZARTESİ/ ERENKÖY ÇÖLLER

Akbal Erenköy’de yürüyüş yaparken eski günleri düşünür. Yığınla apartmanın olduğu şimdiki Erenköy ile eskisi ne kadar farklıdır.

2 ŞUBAT SALI/ KOVUŞTURMALAR

TDK’yı hedef almış birinin suçlamalarından dolayı Akbal yine savcılığa gitmek zorunda kalır. O kişi ne zaman yazsa, suçlamalarının doğru olup olmadığı düşünülmeden soruşturma açılmaktadır.

9 ŞUBAT SALI/ ONLAR DA İNSAN!

Fransız televizyonunda Komünist Parti mensuplarıyla röportaj yapmışlar. Yazı, Le Monde’da Brunot Frapat’ın. Frapat, gösterilen eski milletvekilleri, ihtiyat aileler, genç yaştakiler ve eski politikacılar için “Onlar da bizim gibi insanlarmış meğer. İki kollu iki bacaklıymışlat. Olur mu böyle şey!” demiş. Akbal burada ders alınacak önemli şeylerin olduğunu vurgular.

13 ŞUBAT CUMARTESİ/ MAKSATLI GÖREVLİLER!

Erken emekli edilen yüksek mertebede biri, sağcı olduğunu ifade ediyor, kendilerinden on kişinin, diğerlerinden de üç kişinin atıldığını söylüyor. Eğitim Bakanlığında görev alan bir kimse nasıl olurda ‘sağcı’ olduğunu dile getir. “TC eğitiminde ne sağcılık, ne solculuk olur, yalnızca Atatürk devriminin ilkelerine bağlılık aranır, nasıl böyle sözler söyleyebiliyorsunuz.” Der Akbal. Adam korkarak milliyetçi

ve Atatürkçü olduğunu söyler. Akbal'a göre böyleleri 'maksatlı' dır. Vazife başındayken acaba ne kadar zararlı ve işler ifa edip kararlar almışlardır?

24 ŞUBAT ÇARŞAMBA, GECEYARISI/ KISIR DÖNGÜ

Akbal dönüp dolaşıp aynı kısır döngü haline geri geldiklerini fark eder. Bitmeyen telefonlar vardır. Geceyarısı saat birde henüz sokağa çıkma yasağı başlamadan Kazan'ın evine gider, sokaklar oldukça boş, tenhadır. Akbal'a terk edilmiş şehir izlenimi verir.,

3 MART ÇARŞAMBA/ GÜNCELER DEFTERLER

Akbal, Ali Sirmen'in odasında Sirmen'in bir okuru arar, kendisinin nerede olduğunu sormaktadır. Sirmen, içerdedir, adalet karşısına ne zaman çıkacağı bile belli değildir.

7 MART PAZAR/ YİNE ÇEHOV

Akbal, 1950 senesinde çıkan *Çehov'un Yaşamı*'ni düzeltmektedir. Geçen otuz senede Türkçe'nin değişimi karşısında eseri tekrar yazmalıdır fakat her gün yazılması gerekenler, güncel sorunlar ve daha eskilerinden bunun için böyle bir zamanda yoktur.

19 MART CUMA/ İMZA GÜNÜ

İmza günlerine genellikle seven ve anlayan dostlar katılır. Satılan kitapların sayısı birkaç yüz ile sınırlıdır, okurlar çoğunlukla evlerinden eski kitaplarını imzalatmak için getirirler. Hele İlhami Güreş, Akbal'ın 1969 senesinden itibaren tüm yazılarını toplamıştır. Türkçe öğretmenin gelmesi ise Akbal'ı ta ortaokul senelerine götürür. Kendisi o vakit yazdığı kompozisyonlardan yeteneğini fark ve takdir etmiştir.

Bir dergide Attila İlhan'ın konuşmasını okur, "42 yaşında evlendim ama çok erken Attila İlhan oldum" demektedir. Burada yaşadığı çok sayıda gönül ilişkisini belirtmeye çalışır. Şairler romanlarında ve şiirlerinde enteresan şeyler anlatırlar, içki sofraları ve sigara bol bol geçer. Ne var ki, gerçek hayatında İlhan'ın bir biradan fazlasını içtiği, düzenli alkol alışkanlığı olduğu görülmüş şey değildir, hele ki Akbal, İlhan'ı sigara kullanırken hiç görmemiştir. Yazılar yazarların özgürce atıp tuttuğu yerlerdir, gerçek hayatla örtüşmez.

27 MART CUMARTESİ/ BACON'U OKURKEN

Akbal, Akşit Göktürk tarafından çevirisi yapılan, Bacon'ın *Denemeler*'ini okumaktadır. "Kraliçe Elizabeth'in gözdesi Essex kontu onu danışman yapmış, ayrıca bir de yurtluk bağışlamış. Adamcağız Bacon'a duyduğu borçluluğu nasıl ödeyeceğini bilemezmiş. Buna karşılık Essex'in Kraliçeyi tahttan indirmeye yönelik çalışmalarını bilen Bacon onu bir hain olarak suçlamış, kont öldürülmüş." Bu hareket Göktürk'e göre Yahuda'nın İsa'ya yaptığına benzer demiştir. Rüşvet, para alma gibi suçları olan hapis cezasına çarptırılan ve aynı zamanda yargıçlıkta yapmış Kral I. James ise "Rüşvet alanları cezalandırmaya kalksam çok geçmez ceza yemedik tek uyuşum kalmaz" demiştir. Bacon için bir çağdaş ise zekasının kıvraklığından bahseder ne var ki, mevcut kusurlu hareketleri ülkeyi ileriye kolaylıkla taşıyabilecek Bacon'ı bitirmiştir.

28 MART PAZAR/ YİNE BACON

Bacon'ın *Denemeler*'ini okuyan Akbal, eserin üzerinden dört yüzyıl geçmesine rağmen sanki yeni, gelecek nesillere yol göstermek için yazılmış olduğunu fark eder. Özellikle bir parçasında "Canlıların yavruları ilk doğdukları zaman nasıl biçimsizse, zamanın doğurduğu yenilikler de öyledir." Akabinde "Yeni şeyler tıpkı yabancılar gibi ilgi uyandırmakla birlikte pek sevilmezler. Zaman yerinde saysaydı, bütün bunların bir zararı olmazdı, gelgelelim zamanın bu hızlı akışı içinde eski bir törenin korunması için ayak diremek, yenilik kadar çetin bir şey olabilir, eskiye çok saygı duyanlar yenilere alay konusu durumuna düşerler." Der.

1983

1 OCAK CUMARTESİ/ HASTALIK

Yeni yıl akşamı Akbal rahatsızdır, arkadaşlarıyla geç saatlere kadar televizyon izler. Bir taraftan yarını, geleceği düşünür. Geçmiş düşünmeyi ise istemez, yılların birikimi kendisine korkunç hatıraları yaşatmaktadır.

12 OCAK ÇARŞAMBA/ YARGIDA

Akbal savunmasını yapar, 26 Ocak günü karar alınacaktır. Küçük bir duruşma salonunda bu sefer bir yargıç, bir de savcı mevcuttur, daha evvelkinde ise üç yargıç bir savcı vardır.

26 OCAK ÇARŞAMBA/ ÜÇ AY

Akbal Yargıtay'a başvurma olmaksızın üç ay hapis cezası alır. Yazı işleri müdürüne ise dokuz bin liralık para cezası verilir.

10 ŞUBAT PERŞEMBE/ HAYAL ATI

Akbal Milli Eğitim Bakanı Hasan Sağlam ile konuşur, kendisinin iyi niyetli ve anlayışlı bir karakter olduğunu düşünür. Gece ise arkadaşlarıyla. Yatağına gittiğinde 'fenalaşma duygusu' hisseder. Acaba hapis cezası ifa edilecek mi? Diye düşünür, mucize olabilir mi? Der. Daha önce hiç mahkum olmamıştır. Bu zamana kadar hapislerde yatan çok sayıda yazar ve şair ne kazandılar, ne kaybettiler? Diye düşünür. Dranas, Tarancı ve Orhan Veli'de mahkumiyet almamış şairlerdir. Demek ki sanatçı olabilmek için illa hapis yatmak gerekmiyor diye düşünür.

14 ŞUBAT PAZARTESİ

Akbal'ın cezası kesinleşmiştir. Sokaklarda dolaşır durur. Ne kadar çevresine hissettirmemeye çalışsa da özellikle yalnızken duyguludur. Aklından hep şiirler geçer. Bir taraftan öykü yazar.

21 ŞUBAT PAZARTESİ

Akbal bavuluna sanki seyahate çıkar gibi çamaşır, havlular, battaniye ve kıyafetler koyar. Üç aylık cezası için neler gereklidir? Bazı bilindik sözler ile kendini avutmaya, oyalamaya gayret eder. Suçunun ne olduğunu sorgular. "Bir kitabımın adıyla kendime yanıt versem mi '*İnsan Olmak*'. Daha doğrusu 'yazar olmak' ..."

6 NİSAN ÇARŞAMBA

Akbal, Ankara Kitap Fuarı'na katılır. Kendisinde bile olmayan eski kitaplarla doludur, kitaplara olan düşkünlüğe şaşırır. Tüm kitapları tükenmiştir. Bitmeyecek olan sadece 76' da ve 83'de basılmıştır.

12 NİSAN SALI

Akbal çalan her zilde kötü haberi beklemektedir. Neredeyse iki ay zaman geçmiştir. Hayal mi gördüm? Diye düşünür. Zaten hayat bir hayalden, düşün ibarettir.

14 NİSAN PERŞEMBE

Akbal, Kabaklı tarafından açılan başka bir dava neticesinde de yine üç ay cezaya çarptırılmıştır. Üç bilir kişi, üç farklı hukuk profesörü Aytekin Ataay, Öztekin Tosun, Nevzat Gürelli tarafından raporda kendisinde suç olmadığı, Atatürk ve Atatürkçü aydınlara verilen cevaplar niteliği taşıdığı ifade edilmiştir. Ancak Zeytinburnu Mahkemesi Kabaklı'ya karşı mahkum ilan eder. Akbal bu kararın Yargıtay'da bozulacağını düşünür.

27 NİSAN ÇARŞAMBA

Akbal, Bakırköy İnfaz Savcılığı'na dört ay mehil isteğinde bulunur ve otuz bin lira kefalet parası öder. Teslimiyet tarihi 26 Kasımdır. Yüz yirmi gün olan özgürlük zamanında neler yapacağını planlar ve genede ümitlidir.

19 HAZİRAN PAZAR

Akbal'ın evine sabaha karşı dörtte infaz emri olduğunu belirterek gelirler. Akbal mehil süresini ve kağıdı söylediğinde geri giderler. Artık uyuması mümkün değildir. *Kıyamete Bir saat* isimli bir öyküsünde de daha önceden yazmıştır kendisi. Sonunda başına geleceklerin farkındadır.

17 AĞUSTOS ÇARŞAMBA/ NE DEMELİ?

Akbal'a İsviçreli gazeteciler mahkumiyeti ile alakalı sorular sorarlar. Uzun uzun anlatılması gereklidir fakat Akbal lüzum hissetmez böyle bir şeye. Anne Marie Özkök'de yanlarındadır, kendisi İsviçre konuşur gazetecilerle.

26 AĞUSTOS CUMA GECESİ/ İÇERDE İLK GECE

Akbal cezaevinde pis duvarlardaki resimlere bakar. Aynı hücrede daha evvel Kastelli kalmıştır. Bugün yaşananlar gözlerinin önünden film misali geçmektedir. Gazeteden ayrılıp Üçler Lokantasına gitmiş ardından Sirmen, Kazan, Apaydın, Arad, Erol ve ayla ile birlikte Bakırköy Savcılığı'na gitmişlerdir. Koşturmalar, fotoğraf çekimleri ve ardından Sağmalcılar'a varılmıştır. Kensine dıştan bakar. Kantine gider bisküvi satın alır, sonradan gereksiz bulur bunu. Diğer hücrede ise iki idam mahkumu vardır.

Gece 'mahkumluk kimliği' imzalanır. Bazıları kendisine geçmiş olsun der. BBC kendisinin hapis cezasını haber yapmıştır.

27 AğUSTOS CUMARTESİ/ DAHA 89 GECE

Akbal evine gelmiştir, sabah 7'de cezaevinden çıkar, gece teslim olacaktır. Kendisi gibi mahkumiyeti olan bir mühendis daha vardır. Bundan sonra geceler Akbal'a yasaktır ve 89 gece kalmıştır önünde.

29 AğUSTOS PAZARTESİ

Akbal yatağına yatar, zaman zaman duvarlardaki resimlerin hareket ettiğini hisseder. Uyuması gereklidir. Düşünür, "Uykuda geçen zaman, harcanmış, boşa gitmiş midir? Cezaevinde değil! İstenen bir şeydir bu zaman harcanması" Komşularıyla sohbet ederler, öyküler hep aşk, öfke ve öc alma üzerinedir ve acıyla nihayetlenir.

28 EKİM CUMA

Anais Nin'in *Aşk Yuvasında Bir Casus* isimli kitabının kapağında bir kadınla erkeğin sevişme resmi vardır. Nöbetçiler Türkçe kitapları özellikle bir üst makama götürüp kontrol ettirseler de, Akbal'ın yaşına hürmeten gene de kolaylık göstermektedirler. Akbal, Nin'in *Günce'sine* göz atar. Enteresan bir yazardır, Henry Miller'in öncüsüdür. Başkişi olan Sabina içinde milyarlarca hayatı hisseder ve çok sayıda sevgi ve tutkuyu yaşar. Aşkı sayısız kişide bulmaya çalışır. Ancak bu arayışlar kendisini mutsuz eder. Yazarın kendisi aslında O'dur. "Sevmeden sevişmek" Sevgi olmaksızın bir erkek ile bir kadının yaşadığıdır.

3 KASIM PERŞEMBE

Geriye 21 gün kalmıştır ve af söylentileri mevcuttur. Mahkumlar mütemadiyen sorarlar. Seçimlerin ardından görevi alan iktidar belki af konusunu düşünebilir. Hapis olan mutlaka af taraftarı olur. Seneler evvel Orhan Apaydın'ında yine benzer bir af konusundaki anısı gelir aklına.Akbal eve vardığında İzmir'i Kitapçı Erdal'ı arar. Kitapların satışı gayet iyidir. Hatta biri yardımcı kitap olarak Ege Üniversitesi'nde okutulsa bile bulunması mümkün değildir.

7 KASIM PAZARTESİ

Akbal seçim sonuçlarını öğrenmek için hemen bir gazete alır. Kendisine artık bir faydası olmayacak olsa bile aftan ümitlidir.

11 KASIM CUMA

Veba tekrar basılır, Akbal senler önce nasıl çevir yaptığını düşünür. Büyük emek gerektiren bu içi şimdi yapmaya gücü ve sabrı yoktur. 19'da tekrar cezaevindedir. Af içi olmamıştır fakat umutlar tükenmez. Yandaki İ. Kastamonu Cezaevine gönderilmiş, öğretmen yalnız kalmıştır. Aylardır göremediği ve akıbetlerini bilmediği çocuklarının resmini yapmış, fotokopilerini çektirmesi için Akbal'a vermiştir. Kendi hatası üzerine aldığı mahkumiyetin Yargıtay'dan iptal edilmesini beklemektedir.

15 KASIM SALI

Sirmen, Apaydın, Erdal, Barışılar tutuklanmıştır. Akbal kaldığı yere getirilip getirilmeyeceklerini düşünür. Kaldığı yerin kaloriferide bozuktur. Aziz Nesin yazdığı mektupta kendisinden yıllık için yazı istemektedir.

17 KASIM PERŞEMBE

Akbal, 28 kişilik koğuşa iner. Aralarında yönetici olan yüzbaşı ayrılacağı için tören yaparlar. Kendileri gibi önemsiz bir suçtan dolayı mahkumiyet almış bir taksicide gündüz gidip gece gelmektedir. Üstlerindeki sübyan koğuşunda kaderlerine terk edilmiş çocukların yanlarına gitmek pislikten mümkün olmasa bile gidecektir.

27 KASIM PAZAR

Akbal, Lütfi Özkök'ün mektubunu önceden çok dikkatli okumamıştır, tekrar okur. Daha önceden 42 gecesinin kaldığını belirtmiştir. Özkök ise O'na Fransızca bir şiir ile karşılık verir. şiirlerin çevirilmesi mümkün değildir. Oldukça kişisel manalar taşır hatta şair bile daha sonradan yorumunu yenileyebilir. Özkök ise kendisine özlemini belirtmiştir. Akbal inanmaz. Büyük bir dosya telgraf ve mektuplarla doludur. Sebepsiz yere bırakıp giden bir arkadaştan gelmiştir hiçbir şey yok gibi. Önceki hukuki uğraşlar ardından mahkumiyet sonrası yoğun alaka. Aradaki zaman kendi istediği şekilde silindi ve dostluk bir şekilde devam etti. "Ne yapalım beş parmak bir mi?" der Akbal.